

Rundskriv

02/2018

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Til Politimestrene, Politihøgskolen, Sysselmannen på Svalbard, Fylkesmennene, Kommunene,
Kommunenes sentralforbund og Longyearbyen lokalstyre

Dato 13.02.2018

Saksnr. 201702857

Saksbehandler Christine Lundstein

NORMALPOLITIVEDTEKT (BOKMÅL)

I	INNLEDNING	4
II	SAKSBEHANDLING	5
	Kapittel 1. ALMINNELIGE BESTEMMELSER.....	7
	§ 1-1. Offentlig sted	7
	§ 1-2. Ansvar og plikter for fester, bruker, leier eller bestyrer av hus eller grunn.....	7
	Kapittel 2. orden på offentlig sted.....	7
	§ 2-1. Ro og orden på offentlig sted	7
	§ 2-2. Kjøring, camping mv i parker, grøntarealer, friområder o.l.	7
	§ 2-3. Opptreden og andre publikumsrettede aktiviteter.....	8
	§ 2-4. Tigging	8
	§ 2-5. Farlig eller skremmende virksomhet.....	9
	KAPITTEL 3. SIKRING AV FERDSELEN	9
	§ 3-1. Hindringer.....	9
	§ 3-2. Dyr	10
	§ 3-3. Aktiviteter	10
	§ 3-4. Ferdsel på islagt vann eller sjø	10
	§ 3-5. Avsperring av offentlig sted.....	10
	§ 3-6. Byggevirksomhet mv.	11
	§ 3-7. Sprengningsarbeid.....	11

Politidirektoratet

§ 3-8. Vedlikehold av bygning mv.....	11
§ 3-9. Fare for takras	11
§ 3-10. Fjerning av sperrer	12
KAPITTEL 4. RENHOLD PÅ OFFENTLIG STED	12
§ 4-1. Rengjøring av lys og luftegraver	12
§ 4-2. Rydding av snø etter takras.....	12
§ 4-3. Vannavløp.....	12
§ 4-4. Eiers plikt i henhold til lokalt etablert sedvane til renhold m.m. av fortau.....	12
KAPITTEL 5. HINDRE FORSØPLING OG TILGRISING.....	13
§ 5-1. Hindre forsøpling og tilgrising	13
§ 5-2. Rydding ved kiosksalg, arrangementer o.l.	13
KAPITTEL 6. OFFENTLIGE ANLEGG.....	14
§ 6-1. Kirkegård og gravplass.....	14
KAPITTEL 7. ARRANGEMENTER PÅ OFFENTLIG STED	14
§ 7-1. Søknadsplikt for arrangement på offentlig sted	14
§ 7-3. Barns tilgang til offentlig arrangement	15
KAPITTEL 8. PANTELÅNERVIRKSOMHET	15
§ 8-1. Pantelånervirksomhet	15
KAPITTEL 9. FORSKJELLIGE BESTEMMELSER.....	15
§ 9-1. Pliktforsømmelse.....	15
§ 9-2. Straff	15
§ 9-3. Kommunal håndhevelse	15
§ 9-4. Ikrafttredden	16
Normalpolitivedtekt (Nynorsk).....	17
I INNLEIING	17
II SAKSHANDSAMING.....	18
KAPITTEL 1. ALLMENNE FØRESEGNER.....	20
§ 1-1. Offentleg stad	20
§ 1-2. Ansvar og plikter for festar, brukar, leigar eller styrar av hus eller grunn	20
KAPITTEL 2. ORDEN PÅ OFFENTLEG STAD	20
§ 2-1. Ro og orden på offentlig stad.....	20

§ 2-2. Køyring, camping mv i parkar, grøntareal, friområda o.l.	20
§ 2-3. Framvising og andre publikumsretta aktivitetar	21
§ 2-4. Tigging	21
§ 2-5. Farleg eller skremmande verksemd	22
KAPITTEL 3. SIKRING AV FERDSLA	22
§ 3-1. Hindringar	22
§ 3-2. Dyr	23
§ 3-3. Aktivitetar	23
§ 3-4. Ferdsel på islagt vatn eller sjø	23
§ 3-5. Sperring av offentleg stad	23
§ 3-6. Byggjeverksemd mv.....	24
§ 3-7. Sprengingsarbeid.....	24
§ 3-8. Vedlikehald av bygning mv.....	24
§ 3-9. Fare for ras frå tak	24
§ 3-10. Fjerning av sperrar.....	24
KAPITTEL 4. REINHOLD PÅ OFFENTLEG STAD	25
§ 4-1. Reingjering av lys- og luftegraver	25
§ 4-2. Rydding av snø etter ras frå tak.....	25
§ 4-3. Avlaup for vatn	25
§ 4-4. Plikta eigaren har i samsvar med lokalt etablert sedvane til reinhold m.m. av fortau (må gå ut frå lokal sedvane).....	25
KAPITTEL 5. HINDRE FORSØPLING OG TILGRISING.....	26
§ 5-1. Hindre forsøpling og tilgrising	26
§ 5-2. Rydding ved kiosksal, arrangement o.l.....	26
KAPITTEL 6. OFFENTLEGE ANLEGG	27
§ 6-1. Kyrkjegard og gravplass	27
KAPITTEL 7. ARRANGEMENT PÅ OFFENTLEG STAD	27
§ 7-1. Søknadsplikt for arrangement på offentleg stad	27
§ 7-2. Meldeplikt for allment tilgjengelege arrangement	27
§ 7-3. Offentleg arrangement som barn har tilgang til	28
KAPITTEL 8. PANTELÅNARVERKSEMD	28

§ 8-1. Pantelånarverksemd.....	28
Kapittel 9. Ymse føresegner	28
§ 9-1. Forsømming av plikt	28
§ 9-2. Straff	28
§ 9-3. Kommunal handheving.....	28
§ 9-4. Iverksettning	29

I INNLEDNING

Hjemmel for kommunal politivedtekt fremkommer av lov om politiet av 4. august 1995 nr. 53 § 14 første ledd:

«I vedtekter som fastsettes av kommunen og godkjennes av departementet eller den instans departementet fastsetter, kan det gis bestemmelser

- 1. om å opprettholde ro og orden, sikre ferdselen og for å hindre tilgrising, herunder klistring og maling på vegger, murer o l., på steder som er alminnelig beferdet eller bestemt for alminnelig ferdsel. Bestemmelser om hunder og hundehold fastsettes etter hundeloven*
- 2. i samsvar med lokale sedvaner, om hus- eller grunneiernes plikt til på de steder som er nevnt i nr. 1, å holde det rent og ryddig på fortau eller tilsvarende område i umiddelbar tilknytning til eiendommen, rydde for snø og strø når det er glatt*
- 3. om meldeplikt for den som vil holde et arrangement som er allment tilgjengelig, selv om arrangementet ikke skjer på offentlig sted, når arrangementets art eller størrelse gjør det sannsynlig at politioppsyn blir nødvendig av hensyn til ro og orden eller avvikling av trafikken. Meldeplikten kan også omfatte sammenkomst med dans eller annen tilstelning av overveiende selskapeleg eller underholdende art for medlemmer av forening eller lignende sammenslutning*
- 4. om at det for arrangement på offentlig sted som overveiende er av underholdningsmessig, kunstnerisk, selskapeleg eller kommersiell art, og som har et omfang som åpenbart vil medføre behov for betydelige ferdselsreguleringer eller vakthold, må leveres inn søknad i stedet for melding etter § 11. Nærmere frist for innlevering av slik søknad kan fastsettes*
- 5. om at barn under 15 år ikke har adgang til offentlig dans eller lignende allment tilgjengelig tilstelning uten i følge med foreldre eller andre foresatte*
- 6. om regulering av ervervsvirksomhet på offentlig sted som ikke faller inn under regulering i andre lover*
- 7. om politiets kontroll med pantelånervirksomhet*
- 8. om forbud mot eller nærmere vilkår for tigging på offentlig sted eller fra hus til hus. Det kan fastsettes at den som vil tigge, må melde seg for politiet på forhånd»*

Bestemmelsene i normalpolitivedtekten angir hva som kan reguleres i politivedtekt med hjemmel i politiloven § 14. Det er opp til den enkelte kommune, i samarbeid med politiet, å avgjøre hvilke bestemmelser som ønskes inntatt i egen kommune. Politiets deltakelse i dette arbeidet er viktig for å kunne oppnå størst mulig grad av likhet mellom kommuner innenfor samme politidistrikt.

Det er ønskelig at kommunene bruker normalpolitivedtektens system og ordlyd for de bestemmelser kommunen ønsker å vedta. Den enkelte kommune vil kunne basere seg på lokale løsninger så langt politiloven § 14 tillater.

Fullmaksregelen i politiloven § 14 bygger på prinsippet om at politivedtekter ikke bør regulere forhold:

- som er uttømmende regulert i eller i medhold av annen lov
- som andre myndigheter har overtatt det faglige ansvaret for
- som etter sin art bør være politiet uvedkommende
- som er uhensiktsmessige/overflødige etter dagens samfunnsforhold og alminnelige toleransegrenser

Som i tidligere normalpolitivedtekter har man likevel ikke vært helt konsekvent når det gjelder annen lovgivning. Forbud i andre lover mot ulike former for forsøpling og tilgrising, bl.a. i forurensningsloven og vegloven, er spredd og primært knyttet til konkrete formål. Her har man funnet at politivedtektene bør kunne inneholde praktisk viktige regler med sikte på å opprettholde et godt lokalmiljø. Politivedtektene bør f.eks. kunne forby flaskeknusing og plakatklistring uten at det er nødvendig å gå inn på forholdet til annen lovgivning.

Det er viktig at eventuelle forbud utformes så presist som mulig, slik at det ikke oppstår særlig tvil med hensyn til praktiseringen av forbudet.

II SAKSBEHANDLING

Utforming av lokal politivedtekt

Politiet skal involveres når en kommune igangsetter arbeidet med å endre eller utarbeide ny politivedtekt for kommunen. Politiet skal delta i prosessen og være høringsinstans. Her vil kommunens politikontakt være det naturlige bindeleddet.

Det er opp til den enkelte kommune selv å bestemme hvilket kommunalt organ som skal få kompetanse til å vedta politivedtekter, se ot.prp. nr.22 (1994-1995) side 25 annen spalte.

En politivedtekt er en forskrift, slik at saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven § 37 vil komme til anvendelse. Når kommunestyret har vedtatt forslaget til ny politivedtekt, skal forslaget sendes ut på høring. I forvaltningsloven § 37 fremgår at:

«offentlige og private institusjoner og organisasjoner for de erverv, fag eller interessegrupper som forskriftene skal gjelde eller gjelder for eller hvis interesser særlig berøres, skal gis anledning til å uttale seg før forskriften blir utferdiget, endret eller opphevet. Så langt det trengs for å få saken allsidig opplyst, skal uttalelse også søkes innhentet fra andre.»

Dette innebærer også at forskriften skal gjøres kjent for kommunens innbyggere, f.eks. gjennom media. Forslag til vedtekt bør også gjøres tilgjengelig for kommunens innbyggere ved at den legges ut på kommunens nettside, kommunehuset, bibliotek e.l. hvor innbyggerne har lett tilgang. Fristen for uttalelse må settes slik at de berørte får rimelig tid til å uttale seg. Høringsuttalelsene skal i utgangspunktet være skriftlig, jf. forvaltningsloven § 37 femte ledd.

Når høringsfristen er ute behandles innspillene av kommunen, hvorefter kommune- eller bystyret vedtar politivedtektens endelige ordlyd. I enkelte kommuner kan det foreligge andre vedtaksrutiner, men dette er ikke til hinder for et tilsvarende samarbeid med politiet og de ordinære høringsrutiner for øvrig.

Oversendelse til Politidirektoratet

Kommunen eller bystyrets endelige vedtak om ny eller endret politivedtekt oversendes deretter direkte til Politidirektoratet for legalitetskontroll, stadfestelse og kunngjøring i Norsk Lovtidend. Det bemerkes at det ikke lenger kreves at politivedtekten må oversendes til Fylkesmannen. Når Politidirektoratet har stadfestet en lokal vedtekt, vil en kopi sendes Fylkesmannen til orientering.

Politivedtekter omhandler reguleringer som danner deler av grunnlaget for utøvelsen av polititjenesten. Vedtekten er derfor ikke gyldig før det er foretatt en legalitetskontroll av innholdet. Politiloven § 14 første ledd gir Justis- og beredskapsdepartementet fullmakt til å delegere stadfestelse av politivedtekter til annet statlig organ. Slik stadfestelsesmyndighet ble delegert til Politidirektoratet ved Justis- og beredskapsdepartementets forskrift av 16. november 2000 nr. 1151, med ikrafttredelse 1. januar 2001.

Ved oversendelse til Politidirektoratet skal følgende dokumenter oversendes:

- Vedtekten som skal stadfestes
- Redegjørelse av kommunens saksbehandling av vedtekten
- Oversikt over høringsinstanser
- Hvorledes vedtekten har vært gjort tilgjengelig for innbyggerne.
- Resultatet av høringen og om det er gjort endringer som følge av høringen.
- Politiets medvirkning i arbeidet

Ved Politidirektoratets legalitetskontroll av politivedtekt, er det først og fremst snakk om redaksjonelle eller språklige endringer. Innholdet i politivedtekt kan ikke endres uten at spørsmålet først er behandlet på nytt i kommunen. Det vil da være nødvendig å sende saken tilbake til kommunen for ny behandling. Legalitetskontrollen kan likevel innebære at enkelte bestemmelser ikke blir stadfestet, f.eks. på grunn av at forholdet er regulert i annen lovgivning eller at det ikke foreligger hjemmel for å regulere forholdet.

En ny politivedtekt vil tre i kraft 1 måned etter at den er stadfestet av Politidirektoratet.

Klage

Klage over politiets vedtak som er fattet med hjemmel i politivedtekt skal oversendes Politidirektoratet. Dette gjelder likevel ikke påbud fra politiet til opprettholdelse av den alminnelige ro og orden, jf. forvaltningslovforskriften av 15. desember 2006 nr. 1456 § 30, eller avgjørelser om påtalespørsmål.

Klage over kommunens vedtak jf. normalpolitivedtekten § 9-3 om kommunal håndheving, skal oversendes til kommunen som har fattet vedtaket.

Eksisterende politivedtekter er fortsatt gjeldende inntil de er erstattet med nye vedtekter såfremt de ikke strider mot bestemmelsene i politiloven, jf. politiloven § 31 annet ledd.

KAPITTEL 1. ALMINNELIGE BESTEMMELSER

§ 1-1. Offentlig sted

Med offentlig sted forstås gate, vei, fortau, sti, herunder gang- og sykkelvei, park, torg e.l., plass, bru, brygge, kai, strand, anlegg eller annet sted som er alminnelig beferdet eller bestemt for alminnelig ferdsel.

Merknad

Begrepet offentlig sted har det samme innhold som tidligere, jf. straffeloven (20. mai 2005 nr. 28) § 10 første ledd, dvs. sted der allmenheten ferdes. Som før har man funnet det praktisk å foreta en oppregning av typiske steder som er offentlige. I noen kommuner kan det i tillegg være områder som ikke er nevnt her, mens f.eks. kai eller brygge ikke er aktuelt i andre kommuner.

§ 1-2. Ansvar og plikter for fester, bruker, leier eller bestyrer av hus eller grunn

Plikter som er lagt på eier av hus eller grunn, hviler også på den som fester, bruker, leier eller bestyrer eiendommen.

Merknad

Man minner om at en leietaker som f.eks. leier en del av et større hus, ikke er forpliktet etter denne bestemmelse. Bestemmelsen tilsvarer § 2 i tidligere normalpolitivedtekter og innebærer ingen realitetsendring.

KAPITTEL 2. ORDEN PÅ OFFENTLIG STED

§ 2-1. Ro og orden på offentlig sted

På eller i umiddelbar nærhet av offentlig sted må ingen delta i oppløp, sammenstimling, støy eller bråk som forstyrrer den alminnelige orden eller ferdsel.

Enhver som ferdes på eller i umiddelbar nærhet av offentlig sted plikter å overholde nattero mellom kl. 23.00 og kl. 06.00.

Samles mange mennesker ved inngangen til forsamlingslokale, sportsplass, utsalgssted, holdeplass e.l., skal de stille seg i kø og for øvrig rette seg etter de pålegg som politiet eller arrangøren gir for å opprettholde den alminnelige orden eller regulere ferdselen.

Merknad

Bestemmelsen er endret ved at det er tatt inn nytt andre ledd. Bestemmelsen er tatt inn for å gi en standardisert formulering og plassering, og er ofte stadfestet i flere kommuners vedtekter. Den er ment å ivareta hensynet til personer som bor i nærheten av musikk og feststøy. Det er ingen hindring for at det kan søkes politiet om dispensasjon dersom det skal arrangeres festivaler eller andre arrangementer.

Bestemmelsen supplerer straffeloven (20. mai 2005 nr. 28) § 181, som retter seg mot slagsmål, støy eller annen utilbørlig adferd. En viss interesse har også forskrift om kjørende og gående trafikk av 21. mars 1986 nr. 747 § 19 om særlige bestemmelser for gående.

§ 2-2. Kjøring, camping mv i parker, grøntarealer, friområder o.l.

I offentlige parker, grøntarealer, friområder, på, ved eller under veier eller plasser i tettbygd strøk er telting, camping e.l. forbudt, med mindre annet fremgår av skiltingen på stedet.

I offentlige parker, grøntarealer og friområder er det forbudt å kjøre og parkere motorkjøretøyer med mindre annet fremgår av skiltingen på stedet.

Merknad

Stadig flere kommuner har ønsket mulighet til å ta inn i politivedtekt adgangen for å håndheve uønsket aktivitet på offentlige steder i tettbygd strøk. Hjemmelsgrunnlaget for å ta dette inn i politivedtekten er hensynet til ro og orden,

da dette retter seg både mot uønskede aktiviteter som camping, telting, o.l. i offentlige parker, friområder osv. som vil begrense muligheten for allmennheten til å benytte slike områder, herunder hindring av forsøpling og utrygghet. Videre er det begrunnet i at motorferdsel i slike områder medfører unødvendig støy og belastning på områdene.

Det er kommunen som gjennom skilting eller på annen måte har ansvaret for å regulere forhold rundt bruk og aktiviteter på offentlige steder som parker, friområder, plasser o.l. Bestemmelsen gjør ingen endring i kommunens ansvar. En del kommuner har ønsket at slik håndheving kan gå inn i den lokale politivedtekt, men da politiloven § 14 ikke gir hjemmel for at det i politivedtekt kan gis pålegg om å innhente tillatelse fra annen myndighet enn politiet, har man i stedet tatt inn bestemmelser som pålegger kommunen å skilte bruken av slike områder. Regelen er ikke ment å gjøre endringer i kommunens adgang til å tildele kjøretillatelse til personell som trenger dette for å kunne utføre sine arbeidsoppgaver eller å motta og innvilge søknader fra personer om tillatelse til bruk eller ferdsel på slike områder. Det forutsettes at friområdet som fremstår som allment tilgjengelig for motorkjøretøyer blir skiltet med forbudsskilt dersom det ikke skal være adgang til å kjøre eller parkere der.

§ 2-3. Opptreden og andre publikumsrettede aktiviteter

Den som på eller ut mot offentlig sted vil opptre eller utføre andre publikumsrettede aktiviteter, må på forhånd sende melding til politiet, uavhengig av om aktivitetene skjer ved bruk av høyttaler o.l.

Det samme gjelder den som på eller i nærheten av offentlig sted ønsker å gjøre bruk av gående, kjørende eller flygende reklame.

Merknad

Bestemmelsen tar sikte på å fange opp tilfeller som ikke dekkes av politiloven § 14 nr. 3 og 4, jf. § 11 og er innholdsmessig en videreføring av tidligere normalpolitivedtekt § 4. Formålet med meldeplikten er politiets behov for å opprettholde ro og orden, samt sikre ferdselen og fremkommeligheten på offentlig sted.

Pengeinnsamling vil inngå i første ledd. Det er etter lovendringen i politiloven § 14 første ledd nr. 8 av 20. juni 2014, ikke lengre adgang til å regulere pengeinnsamling utover dette. En slik adgang er nå erstattet med adgangen til å regulere tigging. For en nærmere beskrivelse av forskjellen mellom pengeinnsamling og tigging, se merknadene til § 2-4.

Det kan i vedtekt ikke settes krav om innhenting av godkjenning fra kommune, da det i politiloven § 14 ikke foreligger hjemmel for å innhente tillatelser fra andre myndigheter enn politiet.

§ 2-4. Tigging

Tigging på offentlig sted eller fra hus til hus er forbudt

eller

tigging på offentlig sted eller fra hus til hus, kan kun skje etter forutgående melding til politiet som kan fastsette vilkår, herunder tid og sted for tiggingen.

eller

tigging på offentlig sted eller fra hus til hus, kan kun skje etter forutgående melding til politiet.

Merknad

Bestemmelsen gir tre alternative ordlyder dersom kommunen ønsker å regulere tigging i politivedtekt. Adgangen til å forby eller sette vilkår for tigging i politivedtekter, ble tatt inn i politiloven § 14 første ledd nr. 8 ved lovendring av 20. juni 2014 nr. 48. Vilårene kan være avgrensning i tid og sted, eventuelt meldeplikt til politiet.

I Prop 83 L (2013-2014)«Kapittel 8 Merknader til bestemmelsen», fremgår følgende:

"Begrepet tigging, omfatter situasjoner der noen ber andre om penger som mottakeren skal bruke på seg selv, sine nærmeste eller på en mindre gruppe personer eller et miljø som mottakeren selv er en del av. Det kan med andre ord ikke være for stor nærhet mellom innsamler og mottaker av pengene (eller en situasjon hvor det er grunn til å tro at mottakeren indirekte vil tilgodese seg selv, sine nærmeste eller det miljøet vedkommende er en del av). Innsamlinger til humanitære og allmennyttige formål faller utenfor, ikke bare

når det er registrert i innsamlingsregisteret, men også i andre tilfeller. Skoleklasser som samler inn penger til turer vil eksempelvis ikke kunne rammes av et forbud mot tigging i sin kommune.

En kunstnerisk forestilling på offentlig sted som etterfølges av aktivt og pågående innsamlingsvirksomhet hvor den enkelte tilskuer avkreves penger vil ofte måtte anses som tigging. På samme måte vil pågående salg av relativt verdiløse gjenstander som ikke har noen tilknytning til noen alminnelig kommersiell virksomhet eller et humanitært eller allmennyttig formål eller lignende omfattes av tiggerbergrepet.

Politiloven § 30 setter straff med bøter eller fengsel inntil tre måneder for den som overtrer bestemmelser gitt i medhold av § 14. Politidistriktene må ha retningslinjer om håndhevingspraksis for å sikre en lik reaksjonspraksis."

Regulering av tigging forutsetter at vilkårene fremgår av bestemmelsen i den lokale politivedtekten.

§ 2-5. Farlig eller skremmende virksomhet

På, ut over eller i umiddelbar nærhet av offentlig sted er det forbudt:

1. å skyte med gevær eller annet skytevåpen, herunder paintball, softgun, bue, sprettert o.l.
2. å brenne av krutt, fyrverkeri eller eksplosive stoffer uten politiets tillatelse. Slik tillatelse er ikke påkrevd for godkjent fyrverkeri som skal benyttes i tidsrommet 31. desember kl. 18.00 til 1. januar kl. 02.00.
3. å kaste eller slippe stein, snøball eller annet som kan være til skade eller ulempe for dem som ferdes der.

Merknad

Med samtykke fra politiet kan kravet om innhenting av politiets tillatelse fravikes i lokal politivedtekt hva gjelder oppskyting av godkjent fyrverkeri på nyttårsaften. Bestemmelsen er innført på bakgrunn av vedvarende praksis fra en rekke kommuner.

Bruk av fyrverkeri i tettbebyggelse, nær tørr skog eller andre brannfarlige omgivelser er ikke tillatt uten at også brannsjefens tillatelse foreligger, jf. forskrift av 15. desember 2002 nr. 922 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff § 2-10. Utenfor slike områder antas det tilstrekkelig med politiets tillatelse. Lokal brannmyndighet kan i alle tilfeller, gjennom egne hjemler eller med hjemmel i eget lovverk, nedlegge forbud om bruk av krutt, fyrverkeri eller eksplosive stoffer. Det vises for øvrig til at bruk av krutt, fyrverkeri eller eksplosive stoffer i alle tilfeller må skje innenfor rammene av brann- og eksplosjonsvernloven av 14. juni 2002 nr. 20.

Tidligere annet ledd i normalpolitivedtekt av 1996 om bæring av våpen på offentlig sted er tatt ut, da forholdet reguleres av straffeloven (20. mai 2005 nr. 28) § 189.

KAPITTEL 3. SIKRING AV FERDSELEN

§ 3-1. Hindringer

På eller ut over offentlig sted er det forbudt å plassere eller montere noe som kan være til hinder eller ulempe for ferdselele eller som hindrer fri sikt til trafikkskilt o.l.

Markiser eller annet som henger utover fortau, skal på det laveste være minst 2,5 meter over bakken.

Merknad

Vegloven (21. juni 1963 nr. 23) §§ 30, 31 og 33 har bestemmelser om plassering av byggverk, innretninger, reklameskilt o.l., og regler om fjerning av busker og vegetasjon langs offentlige veier. Plan- og bygningsloven (27. juni 2008 nr. 71) § 30-3 regulerer adgangen til skilt- og reklameinnretninger, i det vesentlig basert på hensyn av estetisk karakter. Det kan være behov for å supplere bestemmelsene for å oppnå en raskere reaksjon, da behandlingstiden for fjerning av ulovlige oppsatte skilt etter plan- og bygningsloven § 32-7 eller tvangsfullbyrdelsesloven (26. juni 1992 nr. 86) kan være lang. Dette gjelder særlig hvor fremkommeligheten eller sikten hindres eller skiltet representerer en fare for skade på person eller eiendom.

Angivelsen av høyden er ikke absolutt og kan tilpasses lokale forhold og har sammenheng med at det er tillatt å sykle på fortau.

Endring av bestemmelsen er av språklig karakter og innebærer ingen realitetsendring av tidligere normalpolitivedtekt § 6.

§ 3-2. Dyr

Det er forbudt å la husdyr gå løs på eller ved offentlig sted uten forsvarlig tilsyn.

Merknad

Bestemmelsen supplerer beiteloven (16. juni 1961 nr. 12) § 6 som setter forbud mot å la husdyr gå løs på områder de ikke har adgang til. Loven kan imidlertid ikke tolkes som et forbud mot å la husdyr oppholde seg på offentlig sted, slik at det er behov for å beholde bestemmelsen i den nye normalpolitivedtekt. Kommunene bør imidlertid vurdere bestemmelsen nærmere, bl.a. kan det være grunn til å la den gjelde i bestemte strøk. Fortsatt møter man husdyr ved eller på offentlig veg e.l. flere steder. For øvrig viser man til vegloven (21. juni 1963 nr. 23) §§ 44 og 48 om gjerde mot offentlig veg og grind eller ferist på offentlig veg.

Regulering av forhold knyttet til hundehold må gjøres i medhold av hundeloven (4. juli 2003 nr. 74) og kan således ikke reguleres i lokal politivedtekt. Slik regulering må gis i kommunal forskrift om hundehold. Normalpolitivedtektens tidligere bestemmelser om farlige hunder, båndtvang, salg og avlivning ble den 31. desember 2003 opphevet i den enkelte kommunes politivedtekt som følge av ny hundelov (4. juli 2003 nr. 74). Se hundeloven § 32 jf. politiloven (4. august 1995 nr. 53) § 14, første ledd nr. 1, andre punktum.

Ikke hjemmel til å stadfeste pålegg om fjerning av dyreekskrementer, se merknad til § 5-1.

Annet ledd om sirkusdyr eller ville dyr er ikke videreført da den ikke lengre anses relevant.

§ 3-3. Aktiviteter

Politiet kan forby enhver form for sport, lek eller spill på bestemt offentlig sted når dette er påkrevet av hensyn til ferdselen eller den alminnelige orden.

Merknad

En slik bestemmelse kan delvis falle inn under vegtrafikklovens (18. juni 1965) ramme, men praktiske grunner og hensynet til den alminnelige ordenshåndhevelse tilsier at politiet bør ha kompetanse til å gi slike bestemmelser, forankret i rent lokale forhold. For øvrig vises det til frilufsloven (28. juni 1957 nr. 16), særlig § 2 om den frie ferdselsrett i utmark og de begrensninger som kan ilegges av grunneier og kommunen.

At et forbud gjelder på bestemt offentlig sted betyr at det ikke kan gis et generelt forbud, men må bero på en konkret vurdering av forholdene på det enkelte sted. Det er ikke hjemmel i politivedtekt til å nedlegge generelle forbud mot nevnte aktiviteter på offentlig sted.

Bestemmelsen er i det vesentlige en videreføring av tidligere normalpolitivedtekt § 7. Annet ledd er derimot tatt ut da aktivitetene dekkes av første ledd.

§ 3-4. Ferdsel på islagt vann eller sjø

Politiet kan av sikkerhetsgrunner forby eller gi regulerende bestemmelser for ferdselen på islagt vann eller sjø.

Merknad

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere normalpolitivedtekt § 14.

§ 3-5. Avsperring av offentlig sted

Er det påkrevet på grunn av byggearbeid e.l. at fortau, gate, vei eller et annet offentlig sted blir helt eller delvis sperret for et begrenset tidsrom, må det på forhånd innhentes tillatelse fra politiet, som kan fastsette nærmere vilkår.

Merknad

Bestemmelsen har ny overskrift og er en videreføring av tidligere normalpolitivedtekt § 8.

§ 3-6. Byggevirksomhet mv.

Oppføring, neddriving eller reparasjon av bygning, graving eller annet arbeid på eller ut mot offentlig sted som kan medføre fare for ferdselen, skal på forhånd meldes til politiet. Politiet kan bestemme hvorledes arbeidsstedet skal holdes avsperrert og påby andre sikkerhetstiltak til vern for publikum.

Merknad

Krav om sikringstiltak er hjemlet i plan- og bygningsloven (27. juni 2008 nr. 71) § 28-2, men denne paragrafen inneholder ikke pålegg om meldeplikt til politiet. Vegloven (21. juni 1963 nr. 23) § 57 forbyr graving, sprenging, trehogst og andre inngrep på offentlig vei eller innretning som hører til offentlig vei.

Bestemmelsen har ny overskrift og oppdaterte lovhenvisninger og er en videreføring av tidligere normalpolitivedtekt § 10.

§ 3-7. Sprengningsarbeid

Sprengningsarbeid på eller i umiddelbar nærhet av offentlig sted skal på forhånd meldes til politiet, som kan påby særskilte sikkerhetstiltak.

Merknad

Den som skal bruke eksplosjonsfarlig stoff må ha sertifikat eller godkjenning i henhold til forskrift av 26. juni 2002 nr. 922 om eksplosjonsfarlig stoff § 10-1, jf. brann- og eksplosjonsvernloven (14. juni 2002 nr. 20).

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere normalpolitivedtekt § 9.

§ 3-8. Vedlikehold av bygning mv.

Ved vedlikehold av bygninger mv. på eller ut mot offentlig sted plikter den ansvarlige for arbeidet umiddelbart å sette opp avvisere som gjør det tydelig at ferdselen er forbundet med fare eller ulempe.

Merknad

Plan- og bygningsloven (27. juni 2008 nr. 71) § 28-2 inneholder nødvendige sikkerhetskrav ved bygningsmessige arbeider generelt, mens § 28-5 gjelder sikringstiltak på ubebygd areal. Oppheising og nedfiring av varer og gjenstander er ikke nevnt i forbindelse med bygningsarbeider. I den utstrekning det benyttes arbeidstakere, vil arbeidsmiljøloven (17. juni 2005 nr. 62), særlig kapittel 4, komme til anvendelse.

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere normalpolitivedtekt § 11.

§ 3-9. Fare for takras

Når det er fare for at snø eller is kan falle ned fra hustak mot offentlig sted, skal eieren straks sette opp avvisere som gjør det tydelig at ferdselen er forbundet med fare eller ulempe og snarest sørge for at taket blir ryddet.

Merknad

Det anses nødvendig at huseier har en slik plikt, da han er den nærmeste til å forhindre snøras e.l. som kan forårsake skade. Det vises til Høyesteretts avgjørelse fra 1959 (Rt-1959-578), hvor en huseier ble dømt for overtredelse av Oslo kommunes politivedtekt § 25 som gjaldt plikten til å sette opp avvisere mot snøras.

Kommunen kan, dersom den finner det påkrevet, sette en frist for når taket skal være ryddet. En slik regel har bl.a. vært stadfestet i politivedtekt for Oslo, Tromsø og Kristiansund: «Avvisere skal fjernes senest etter 7 dager med mindre eieren kan dokumentere lengre ventetid på rekvirert bistand til takrydding.»

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere normalpolitivedtekt § 12.

§ 3-10. Fjerning av sperrer

Avsperringer, avvisere o.l. innretninger fjernes når det arbeid som er nevnt i §§ 3-6, 3-7 og 3-8 er utført, eller faren eller ulempen som er nevnt i § 3-9 ikke lenger er til stede.

Merknad

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere normalpolitivedtekt § 13.

KAPITTEL 4. RENHOLD PÅ OFFENTLIG STED

§ 4-1. Rengjøring av lys og luftegraver

Eier av hus eller grunn mot offentlig sted plikter å sørge for rengjøring av lys- og luftegraver i umiddelbar tilknytning til eiendommen.

Renholdet skal utføres slik at det blir til minst mulig ulempe.

Kloakksluk må ved renhold ikke tilføres oppsop e.l.

Merknad

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere normalpolitivedtekt § 15, foruten pliktene som krever dokumentert lokal sedvane. Disse er nå samlet i § 4-4.

§ 4-2. Rydding av snø etter takras

Eier av hus eller grunn mot offentlig sted plikter etter takras å rydde fortauets utenfor eiendommen for snø og is.

Merknad

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere normalpolitivedtekt § 16, foruten pliktene som krever dokumentert lokal sedvane. Disse er nå samlet i § 4-4.

§ 4-3. Vannavløp

Eier av hus eller grunn mot offentlig sted skal sørge for at vannavløp i fortau, rennestein, grøft e.l. holdes åpne.

§ 4-4. Eiers plikt i henhold til lokalt etablert sedvane til renhold m.m. av fortau

Eier av hus eller grunn, jf. § 1-2, mot offentlig sted plikter å:

1. sørge for renhold av fortau og rennestein
2. rydde fortauets for snø etter snøfall
3. strø fortau når det er glatt

Bestemmelsen gjelder kun fortau i umiddelbar tilknytning til eiendommen.

Merknad

Bestemmelsen er ny og omhandler de plikter som kun kan ilegges på grunnlag av en allerede etablert lokal sedvane. Dette er gjort for å synliggjøre at en kommune ikke kan innføre denne bestemmelsen i sin politivedtekt uten at sedvanen er dokumentert.

Kommunen må dokumentere ovenfor Politidirektoratet at det foreligger en lokal sedvane for den enkelte plikt som ønskes stadfestet, jf. politiloven § 14 nr. 2. For kommuner som har en slik lokalt etablert sedvane, vil denne plikten og avgrensningen av området hvor plikten gjelder, som regel fremkomme av gjeldende politivedtekt for kommunen. Det er ikke anledning til å utvide virkeområdet for plikten.

KAPITTEL 5. HINDRE FORSØPLING OG TILGRISING

§ 5-1. Hindre forsøpling og tilgrising

På, ut over eller i umiddelbar nærhet av offentlig sted er det forbudt:

1. å kaste avfall, herunder glass, flasker, spiker, papir, tyggegummi og tobakksprodukter
2. å grise til med maling, tusj, sprayprodukter e.l. på enhver overflate mot offentlig sted, herunder på eller ved bygning, gate, vei, park, anlegg, innretninger og transportmidler
3. å henge opp kunngjøringer, plakater e.l., uten politiets tillatelse. Dette gjelder ikke oppslag på tavler e.l. som er godkjent av kommunen til slikt bruk, eller oppslag på eiendom om forhold som bare vedkommer eiendommen eller næringsvirksomheten til dem som disponerer eiendommen

Det er forbudt å rive, skade eller skjemme oppslag som er lovlig satt opp.

Oppslag skal fjernes når de er foreldet.

4. å urinere utendørs i tettbebygd strøk eller på steder der det kan virke sjenerende på andre

Merknad

Vegloven (21. juni 1963 nr. 23) § 57 nr. 3 forbyr bl.a. å kaste søppel på og ved offentlig veg. Videre inneholder forurensningsloven (13. mars 1981 nr. 6) § 28 et totalforbud mot å tømme, etterlate, oppbevare eller transportere avfall på slik måte at det kan virke skjemmende eller være til skade eller ulempe for miljøet. Politivedtektene bør kunne inneholde praktisk viktige regler med sikte på å opprettholde et godt lokalmiljø. Politivedtektene bør f.eks. kunne forby flaskeknusing og plakater uten at det er nødvendig å gå inn på forholdet til annen lovgivning. Bakgrunnen for nr. 2 er omfattende tilgrising i form av «tagging», skjemmende plakatklistring o.l., som folk på visse steder daglig utsettes for.

Bestemmelser om fjerning av hundeeskrementer må reguleres i medhold av hundeloven (4. juli 2003 nr.74) og kan således ikke tas inn i lokal politivedtekt. Slik regulering må gis i kommunal forskrift om hundehold.

§ 5-2. Rydding ved kiosksalg, arrangementer o.l.

Den som driver salg fra kiosk, uteservering, gatesalg eller annen lignende næringsvirksomhet på eller ut mot offentlig sted, skal sørge for at området ikke skjemmes eller tilsmusses av virksomheten, og plikter å sørge for at det blir satt opp et tilstrekkelig antall søppelkasser. Etter stengetid plikter virksomheten umiddelbart å rydde området og fjerne avfall som skyldes virksomhetens aktivitet.

Den som arrangerer tilstelning på offentlig sted, skal sørge for at papir og annet avfall blir fjernet etter arrangementet.

Merknad

Fullmaktsregelen i politiloven § 14 bygger bl.a. på at politivedtektene ikke bør regulere forhold som er uttømmende regulert i eller i medhold av annen lovgivning, eller som andre myndigheter har overtatt det faglige ansvar for, dog uten at det har vært praktisert helt konsekvent.

Det finnes i dag bestemmelser i flere lover som setter forbud mot ulike former for forsøpling og tilgrising, bl.a. i forurensningsloven (13. mars 1981 nr. 6) § 28 og vegloven (21. juni 1963 nr. 23) § 57 nr. 3. Disse spredte bestemmelser er primært knyttet til bestemte formål, og man er kommet til at politivedtektene bør kunne inneholde en særskilt hjemmel for å kunne gi praktisk viktige regler med sikte på å sikre et godt lokalmiljø, uten at det er nødvendig å gå inn på forholdet til annen lovgivning.

Innholdet er videreført av tidligere normalpolitivedtekt § 20. I tillegg til ny overskrift er det tilføyd en setning i første ledd om rydding etter virksomhetens stengetid. Bestemmelsen gjelder også omreisende virksomhet.

KAPITTEL 6. OFFENTLIGE ANLEGG

§ 6-1. Kirkegård og gravplass

På kirkegård og gravplass er det forbudt å sykle, ake, drive sport, lek eller annet som ikke sømmer seg der.

Det er forbudt å trenge seg inn på kirkegård når den er stengt for besøk.

Merknad

Tredje ledd om løs hund på kirkegård er tatt ut, da det ikke lenger er hjemmel i politiloven § 14 for å regulere forhold knyttet til hund og hundehold i politivedtekt.

Adferd på gravplass er i tillegg regulert i forskrift til lov om gravplasser, kremasjon og gravferd av 10. januar 1997 nr. 16. Straffeloven (20. mai 2005 nr. 28) § 268 vil etter omstendighetene kunne brukes mot personer som trenger seg inn på kirkegård eller gravplass.

KAPITTEL 7. ARRANGEMENTER PÅ OFFENTLIG STED

§ 7-1. Søknadsplikt for arrangement på offentlig sted

Den som på offentlig sted vil holde arrangement som overveiende er av underholdningsmessig, kunstnerisk, selskapelig eller kommersiell art, og som har et omfang som vil medføre behov for betydelige ferdselsreguleringer eller vakthold, må søke om dette innen en frist som politiet setter.

Politiloven § 11 gjelder tilsvarende.

Merknad

Adgang til demonstrasjoner, opptog, møter, stand e.l. er regulert i politiloven § 11. Dette er arrangementer som faller inn under adgangen til ytringsfrihet og som i sin helhet faller utenfor rammene av politiloven § 14. Det foreligger derfor ikke hjemmel for å regulere slike arrangementer i lokal politivedtekt.

§ 7-2. Meldeplikt for allment tilgjengelige arrangementer

Den som vil holde et arrangement som er allment tilgjengelig, må i god tid forut for arrangementer sende melding til politiet, når dets art eller størrelse gjør det sannsynlig at politioppsyn blir nødvendig av hensyn til ro og orden eller avvikling av trafikken. Dette gjelder også når arrangementet ikke skjer på offentlig sted.

Meldeplikten gjelder også sammenkomst eller tilstelning av overveiende selskapelig eller underholdende art for medlemmer av en forening e.l. sammenslutning.

Politiloven § 11 gjelder tilsvarende.

Merknad

Se merknad til § 7-1.

Bestemmelsene gjelder arrangementer og sammenkomster, og er å anse som tillegg til politiloven § 11 (arrangementer på offentlig sted mv.). Meldeplikten kan ved kommunal politivedtekt utvides til også å omfatte allment tilgjengelige arrangement på privat område eller tilsvarende, når lovens vilkår for øvrig er oppfylt.

Meldingen skal i alminnelighet gis skriftlig i god tid på forhånd og inneholde opplysninger om arrangementets formål, omfang, ansvarlig arrangør, avviklingstidspunkt, avviklingssted og de ordenstiltak arrangøren vil sette i verk, f.eks. etablering av ordensvern, jf. politiloven § 11, annet ledd.

Når det gjelder større arrangementer, så som sportsstevner, større konserter, festivaler, messer o.l., kan kommunen bestemme at søknadsplikten skal opprettholdes, forutsatt at vilkårene etter politiloven § 14 nr. 4 foreligger.

§ 7-3. Barns tilgang til offentlig arrangement

Barn under 15 år har ikke adgang til offentlig allment tilgjengelig tilstelning uten i følge med foreldre eller andre foresatte.

Politiet kan gi dispensasjon ved tilstelninger som arrangeres spesielt for barn og unge under 18 år.

Merknad

Bestemmelsen er flyttet fra tidligere normalpolitivedtekt kapittel IX om barn (§ 28).

Aldersgrensen ble satt for å harmonisere med aldersgrensen i politiloven § 13, jf. ot.prp. nr.22 (1994-1995). Endring av aldersgrensen forutsetter en lovendring av politiloven.

Formålet med bestemmelsen er hensynet til ivaretagelse av barn under 15 år ved arrangementer som er åpne for alle aldersgrupper. Mens politiloven § 13 skal ivareta barn på offentlig sted etter kl. 22.00, reguleres her barns adgang til arrangementer uten en tidsbegrensning.

For arrangementer med alkoholservering henvises til alkohollovgivningen.

KAPITTEL 8. PANTELÅNERVIRKSOMHET

§ 8-1. Pantelånervirksomhet

Den som har fått bevilling til å drive pantelånervirksomhet skal føre protokoll, autorisert av politiet, over alle lån og kjøp. Politiet kan fastsette nærmere vilkår for virksomheten.

Merknad

Politiets kontroll med pantelånervirksomhet fremgår av politiloven § 14 første ledd nr. 7. Bestemmelsen var ikke tatt inn i normalpolitivedtekten av 1996, da det ble antatt at pantelånervirksomhet falt inn under lov om finansieringsvirksomhet av 10. juni 1988 (opphevet i lov av 22. desember 1999 nr. 105). I likhet med brukthandlere søkes pantelånere utnyttet til omsetning av tyvegods. For å motvirke dette, stilles det krav om at pantelånere fører protokoll over det gods de tar inn og at politiet kan utføre rutinemessig kontroll med protokollene og gjenstandene. Av politilovens forarbeider ot.prp. nr.22 (1994-1995) fremgår det at politiloven § 14 nr. 7 tar sikte på å bevare en lovhemlet adgang til å gi forskrifter for kontroll med pantelånere av lignende innhold som forskrift etter handelsloven (nå brukthandelloven).

KAPITTEL 9. FORSKJELLIGE BESTEMMELSER

§ 9-1. Pliktforsømmelse

Unnlater noen å utføre det vedkommende har plikt til etter vedtekten eller pålegg gitt med hjemmel i denne, kan politiet la det utføres på vedkommendes bekostning.

§ 9-2. Straff

Overtredelser av vedtekten eller pålegg gitt i medhold av vedtekten, straffes etter politiloven § 30 nr. 4, hvis ikke forholdet går inn under en strengere straffebestemmelse.

§ 9-3. Kommunal håndhevelse

Kommunen kan håndheve følgende bestemmelser inntatt i normalpolitivedtekten:

- § 3-1 Hindringer (kommunal håndheving etter denne paragraf er begrenset til gjenstander e.l. på eller utover fortau)
- § 3-9 Fare for takras
- § 3-10 Fjerning av sperrer når arbeidet er ferdig/faren er over

- § 4-1 Rengjøring av lys- og luftegraver
- § 4-2 Rydding av snø etter takras
- § 4-3 Vannavløp
- § 4-4 Eiers plikt til renhold m.m. av fortau, (krever lokal sedvane)
- § 5-1 Hindre forsøpling og tilgrising
- § 5-2 Rydding ved kiosksalg, arrangementer o.l.

Kan håndheves av () kommune med hjemmel i forskrift av 19. juni 2012 nr. 600 om kommunal håndheving av politivedtekter, jf. politiloven § 14 tredje ledd. () kommune kan ved overtredelse av disse bestemmelsene også ilegge overtredelsesgebyr.

Merknad

Bestemmelsen krever at kommunal håndheving er besluttet av kommunen i samråd med politiet.

Ved lovendring av 19. juni 2010 fikk politiloven § 14 et nytt tredje ledd, som gir adgang for kommuner til å ta inn en bestemmelse om at kommunen kan håndheve nærmere angitte bestemmelser i politivedtekten – kommunal håndheving. Nærmere bestemmelser om dette fremgår av forskrift av 19. juni 2012 nr. 600 om kommunal håndheving av vedtekter. Klage over kommunens illeggelse av gebyr for overtredelse av bestemmelser som faller inn under kommunal håndheving, skal sendes til kommunen, jf. forskriften om kommunal håndheving av politivedtekter § 8.

Kommunens adgang til å håndheve brudd på nærmere angitte bestemmelser i politivedtekten, kommer i tillegg til politiets håndhevingsmyndighet. Derfor understrekes viktigheten av at den som overtrer disse bestemmelsene ikke risikerer dobbeltstraff. Dette innebærer at dersom politiet har gitt vedkommende et forelegg, kan ikke kommunen ilegge samme person gebyr for samme overtredelse, og omvendt.

§ 9-4. Ikrafttreden

Denne vedtekt trer i kraft 1 måned etter at den er stadfestet av Politidirektoratet.

Fra samme tid oppheves forskrift av (dd-mm-åå) nr. () om politivedtekt for () kommune, (fylke).

NORMALPOLITIVEDTEKT (NYNORSK)

I INNLEIING

Heimel for kommunal politivedtekt følgjer av lov om politiet av 4. august 1995 nr. 53 § 14 fyrste ledd.

«I vedtekter som fastsettes av kommunen og godkjennes av departementet eller den instans departementet fastsetter, kan det gis bestemmelser

9. *om å opprettholde ro og orden, sikre ferdsele og for å hindre tilgrising, herunder klistring og maling på vegger, murer o l., på steder som er alminnelig beferdet eller bestemt for alminnelig ferdsel. Bestemmelser om hunder og hundehold fastsettes etter hundeloven*
10. *i samsvar med lokale sedvaner, om hus- eller grunneiers plikt til på de steder som er nevnt i nr. 1, å holde det rent og ryddig på fortau eller tilsvarende område i umiddelbar tilknytning til eiendommen, rydde for snø og strø når det er glatt*
11. *om meldeplikt for den som vil holde et arrangement som er allment tilgjengelig, selv om arrangementet ikke skjer på offentlig sted, når arrangementets art eller størrelse gjør det sannsynlig at politioppsyn blir nødvendig av hensyn til ro og orden eller avvikling av trafikken. Meldeplikten kan også omfatte sammenkomst med dans eller annen tilstelning av overveiende selskapeleg eller underholdende art for medlemmer av forening eller lignende sammenslutning*
12. *om at det for arrangement på offentlig sted som overveiende er av underholdningsmessig, kunstnerisk, selskapeleg eller kommersiell art, og som har et omfang som åpenbart vil medføre behov for betydelige ferdselsreguleringer eller vakthold, må leveres inn søknad i stedet for melding etter § 11. Nærmere frist for innlevering av slik søknad kan fastsettes*
13. *om at barn under 15 år ikke har adgang til offentlig dans eller lignende allment tilgjengelig tilstelning uten i følge med foreldre eller andre foresatte*
14. *om regulering av ervervsvirksomhet på offentlig sted som ikke faller inn under regulering i andre lover*
15. *om politiets kontroll med pantelånvirksomhet*
16. *om forbud mot eller nærmere vilkår for tigging på offentlig sted eller fra hus til hus. Det kan fastsettes at den som vil tigge, må melde seg for politiet på forhånd»*

Føresegnene i normalpolitivedtekta opplyser om kva som kan regulerast i politivedtekt med heimel i politilova § 14. Det er opp til den enkelte kommune, i samarbeid med politiet, å avgjere kva føresegner som er ynskja teke inn i eiga kommune. Deltakinga til politiet i dette arbeidet er viktig for å kunne oppnå størst mogleg grad av likskap mellom kommunar innanfor same politidistrikt.

Det er ynskjeleg at kommunane nyttar systemet og ordlyden til normalpolitivedtekta for dei føresegnene som kommunen ynskjer å vedta. Den enkelte kommune vil kunne basere seg på lokale løysingar så langt politilova § 14 tillèt.

Fullmaktsregelen i politilova § 14 byggjer på prinsippet om at politivedtekter ikkje bør regulere tilhøve:

- som er uttømmende regulert i eller i medhald av anna lov
- som andre myndigheiter har overteke det faglege ansvaret for
- som etter sin art bør vere politiet uvedkomande
- som ikkje er føremålstenleg eller som er overflødige etter dagens samfunnsforhold og alminnelege toleransegrenser

Som i tidlegare normalpolitivedtekter har ein likevel ikkje vore heilt konsekvent når det gjeld anna lovgjeving. Forbod i andre lover mot ulike former for forsøpling og tilgrising, bl.a. i forurensningslova og veglova, er spreidde og primært knytt til konkrete føremål. Her har ein funne at politivedtektene bør kunne innehalde praktisk viktige reglar med sikte på å oppretthalde eit godt lokalmiljø. Politivedtektene bør t.d. kunne forby flaskeknusing og plakatklistring utan at det er naudsynt å gå inn på forholdet til anna lovgjeving. Det er viktig at eventuelle forbod blir utforma så presist som mogleg, slik at det ikkje oppstår særleg tvil med omsyn til praktiseringa av forbodet.

II SAKSHANDSAMING

Utforming av lokal politivedtekt

Politiet skal bli involvert når ein kommune set i gong arbeidet med å endre eller utarbeide ny politivedtekt for kommunen. Politiet skal delta i prosessen og vere høyringsinstans. Her vil kommunens politikontakt vere det naturlege bindeleddet.

Det er opp til den enkelte kommune å sjølv bestemme kva for eit kommunalt organ som skal få kompetanse til å vedta politivedtekter, sjå ot.prp. nr.22 (1994-1995) side 25 andre spalte.

Med omsyn til at ei politivedtekt er ei forskrift vil reglane i forvaltningslova om sakshandsaming kome til bruk. Når kommunestyret har vedteke forslaget til ny politivedtekt, skal forslaget sendast ut på høyring. I forvaltningslova § 37 kjem det fram at:

«offentlige og private institusjoner og organisasjoner for de erverv, fag eller interessegrupper som forskriftene skal gjelde eller gjelder for eller hvis interesser særlig berøres, skal gis anledning til å uttale seg før forskriften blir utferdiget, endret eller opphevet. Så langt det trengs for å få saken allsidig opplyst, skal uttalelse også søkes innhentet fra andre.»

Dette inneber også at forskrifta skal gjerast kjent for innbyggjarane i kommunen, t.d. gjennom media. Forslag til vedtekt bør også gjerast tilgjengelig for innbyggjarane i kommunen ved at den blir lagt ut på nettsida til kommunen, kommunehuset, bibliotek e.l. der innbyggjarane har lett tilgang. Fristen for å kome med fråsegn må setjast slik at dei vedtekta vedkjem får rimeleg tid til å uttale seg. Høyringsutsegna skal i utgangspunktet vere skriftleg, jf. forvaltningslova § 37 femte ledd.

Når høyringsfristen er ute blir innspela behandla av kommunen. Etter dette vedtek kommune- eller bystyret den endelege ordlyden til politivedtekta. I enkelte kommunar kan det gå fram andre vedtaksrutinar, men dette er ikkje til hinder for eit tilsvarande samarbeid med politiet og ordinære høyringsrutinar.

Oversending til Politidirektoratet

Kommunen eller bystyret sitt endelege vedtak om ny eller endra politivedtekt sendast deretter direkte til Politidirektoratet for legalitetskontroll, stadfesting og kunngjering i Norsk Lovtidend. Det er ikkje lenger eit krav at politivedtekta må sendast til Fylkesmannen. Når Politidirektoratet har stadfesta ei lokal vedtekt, sendast ein kopi til Fylkesmannen til orientering.

Politivedtekter omhandlar reguleringar som dannar delar av grunnlaget for utøvinga av polititenesta. Vedtekta er difor ikkje gyldig før det er gjort ein legalitetskontroll av innhaldet. Politilova § 14 fyrste ledd gjev Justis- og beredskapsdepartementet fullmakt til å delegere stadfesting av politivedtekter til anna statleg organ. Slik stadfestingsmyndighet blei delegert til Politidirektoratet ved Justis- og beredskapsdepartementets forskrift av 16. november 2000 nr. 1151, med ikraftsetjing 1. januar 2001.

Ved oversending til Politidirektoratet skal følgjande dokument bli sendt:

- vedtekta som skal stadfestast
- ei utgreiing av sakshandsaminga kommunen har gjort av vedtekta
- ei oversikt over høyringsinstansar
- korleis vedtekta har vore gjort tilgjengeleg for innbyggjarane
- resultatet av høyringa og om det er gjort endringar som følgje av høyringa
- medverknaden frå politiet i arbeidet

Ved Politidirektoratets legalitetskontroll av politivedtekt, er det først og fremst snakk om redaksjonelle eller språklege endringar. Innhaldet i politivedtekta kan ikkje endrast utan at spørsmålet først er behandla på nytt i kommunen. Det vil då vere naudsynt å sende saka tilbake til kommunen for ny behandling. Legalitetskontrollen kan likevel innebære at enkelte føresegner ikkje blir stadfesta, t.d. på grunn av at tilhøvet er regulert i anna lovgjeving eller at det ikkje er heimel for å regulere forholdet.

Ei ny politivedtekt vil tre i kraft ein månad etter at den er stadfesta av Politidirektoratet.

Klage

Klage over vedtaket frå politiet som er fatta med heimel i politivedtekt skal sendast til Politidirektoratet. Dette gjeld likevel ikkje påbod frå politiet om å halde ved lag den alminnelege ro og orden, jf. forvaltningslovforskrifta av 15. desember 2006 nr. 1456 § 30, eller avgjerder om påtalespørsmål.

Klage over vedtak frå kommunen jf. normalpolitivedtekta § 9-3 om kommunal handheving, skal sendast til kommunen som har fatta vedtaket.

Eksisterande politivedtekter er framleis gjeldande inntil dei er erstatta av nye vedtekter såframt dei ikkje strider mot føresegnene i politilova, jf. politilova § 31 andre ledd.

KAPITTEL 1. ALLMENNE FØRESEGNER

§ 1-1. Offentleg stad

Med offentlig stad er det meint gate, veg, fortau, sti, medrekna gang- og sykkelveg, park, torg e.l., plass, bru, bryggje, kai, strand, anlegg eller anna stad der det er allmenn ferdsel eller som er bestemt for allmenn ferdsle.

Merknad

Omgrepet offentlig stad har det same innhald som tidlegare, jf. straffelova (20. mai 2005 nr. 28) § 10 fyrste ledd, dvs. stad der folk flest ferdast. Som før har ein funne det praktisk å gjere ei opprekning av typiske stader som er offentlege. I nokre kommunar kan det vere tenleg å ta med område som ikkje er nemnde her, medan t.d. kai eller bryggje ikkje er aktuelt i andre kommunar.

§ 1-2. Ansvar og plikter for festar, brukar, leigar eller styrar av hus eller grunn

Dei plikter som er lagt på eigar av hus eller grunn, kviler også på den som festar, brukar, leigar eller styrer eigendomen.

Merknad

Ein minner om at ein leigetakar som til dømes leiger ein del av eit større hus, ikkje er forplikta etter denne føresegna. Føresegna tilsvara § 2 i tidlegare normalpolitivedtekter og inneberer ingen realitetsendring.

KAPITTEL 2. ORDEN PÅ OFFENTLEG STAD

§ 2-1. Ro og orden på offentlig stad

På eller like attmed ein offentlig stad må ingen vere med i oppløp, samanstimling, larm eller bråk som forstyrrar den allmenne orden eller ferdsel.

Den som ferdast på eller like attmed offentlig stad pliktar å halde nattero mellom kl. 23.00 og 06.00.

Dersom mange menneske samlar seg ved inngangen til forsamlingslokale, sports plass, utsalsstad, haldeplass e.l., skal dei stå i kø og elles rette seg etter dei pålegg som politiet eller arrangøren gjev for å halde ved lag den allmenne orden eller regulere ferdsla.

Merknad

Føresegna er endra ved at det er lagt til eit nytt andre ledd. Føresegna er teke inn for å gje ei standardisert formulering og plassering og er ofte stadfesta i fleire av vedtektene til kommunane. Føresegna er meint å vareta omsynet til personar som bur nær musikk og feststøy. Det er inga hindring for at det kan søkjast til politiet om dispensasjon dersom det skal arrangerast festivalar eller andre arrangement.

Føresegna supplerer straffelova (20. mai 2005 nr. 28) § 181, som rettar seg mot slagsmål, bråk eller anna utilbørleg åtferd. Ei viss interesse har også forskrift om køyrande og gåande trafikk av 21. mars 1986 nr. 747 § 19 om særlege føresegner for gåande.

§ 2-2. Køyting, camping mv i parkar, grøntareal, friområda o.l.

I offentlege parkar, grøntareal, friområde, på, ved eller under vegar eller plassar i tettbygd strøk er telting, camping e.l. forbode, med mindre anna kjem fram av skiltinga på staden.

I offentlege parkar, grøntareal og friområde er det forbode å køyre og parkere motorkøyretøy, med mindre noko anna går fram av skiltinga på staden.

Merknad

Stadig fleire kommunar har ynskt ei mogelegheit til å ta inn i politivedtekt ein åtgang for å handheve uynskt aktivitet på offentlege stadar i tettbygd strøk. Heimelsgrunnlaget for å ta dette inn i politivedtekta er omsynet til ro og orden, då dette rettar seg både mot uynskte aktivitetar som camping, telting, o.l. i offentlege parkar, friområde osv. som vil

avgrense moglegheita for allmenta til å nytte slike område, medrekna hindring av forsøpling og utryggleik. Vidare er det grunngeve i at motorferdsel i slike område fører til uødvendig støy og belastning på områda.

Det er kommunen som gjennom skilting eller på anna måte har ansvaret for å regulere forhold rundt bruk og aktivitetar på offentleg stad som parkar, friområde, plassar o.l. Føresegna gjer ingen endring i ansvaret til kommunen. Ein del kommunar har ynskt at slik handheving kan gå inn i den lokale politivedtekta, men då politilova § 14 ikkje gir heimel for at det i politivedtekt kan bli gitt pålegg om å innhente tillating frå anna myndigheit enn politiet, har ein i staden teke inn føresegner som pålegg kommunen å skilte bruken av slike område. Regelen er ikkje meint å gjere endringar i moglegheita kommunen har til å tildele køyretillating til personell som treng dette for å kunne utføre sine arbeidsoppgåver eller å ta imot og innvilge søknadar frå personar om tillating til bruk eller ferdslar på slike område. Det er ein føresetnad om at friområde som ligg til grunn som allment tilgjengeleg for motorkøyretøy, blir skilta med forbodsskilt dersom det ikkje skal vere tilgjengeleg å køyra eller parkere der.

§ 2-3. Framvising og andre publikumsretta aktivitetar

Den som på eller ut mot offentlig stad vil opptre eller utføre andre publikumsretta aktivitetar, må på førehand gje melding til politiet, uavhengig av om aktivitetatne skjer ved bruk av høgtalar o.l.

Det same gjeld den som på eller i nærleiken av offentlig stad ynskjer å bruke gåande, køyrande eller flygande reklame.

Merknad

Føresegna tek sikte på å fanga opp tilfelle som ikkje blir dekt av politilova § 14 nr. 3 og 4, jf. § 11, og er i sitt innhald ei vidareføring av tidlegare normalpolitivedtekt § 4. Føremålet med meldeplikta er behovet politiet har for å oppretthalde ro og orden, samt sikre ferdslar og framkomelegheit på offentlig stad.

Pengeinnsamling vil inngå i fyrste ledd. Det er etter lovendringa i politilova § 14 fyrste ledd nr. 8 av 20. juni 2014, ikkje lenger åtgang til å regulere pengeinnsamling utover dette. Ein slik åtgang er no erstatta med åtgangen til å regulere tigging. For ei nærmare skildring av skilnaden mellom pengeinnsamling og tigging, sjå merknaden til § 2-4.

Det kan ikkje setjast krav om å henta inn godkjenning frå kommune i politivedtekter, då det i politilova § 14 ikkje ligg føre heimel for å hente inn løyve frå andre styresmakter enn politiet.

§ 2-4. Tigging

Tigging på offentlig stad eller frå hus til hus er forbode

eller

tigging på offentlig stad eller frå hus til hus, kan berre skje etter at det først er sendt melding til politiet som kan setja vilkår om tid og stad for tigginga,

eller

tigging på offentlig stad eller frå hus til hus, kan berre skje etter at det først er sendt melding til politiet

Merknad

Føresegna gjev tre alternative ordlydar dersom kommunen ynskjer å regulere tigging i politivedtekt. Åtgangen til å forby eller setje vilkår for tigging i politivedtekter, blei teke inn i politilova § 14 fyrste ledd nr. 8 ved lovendring av 20. juni 2014 nr. 48. Vilkåra kan vere avgrensing i tid og stad, eventuelt meldeplikt til politiet.

I. Prop. 83 L (2013-2014) «Kapittel 8. Merknader til bestemmelsen» kjem det fram at:

«Begrepet tigging, omfatter situasjoner der noen ber andre om penger som mottakeren skal bruke på seg selv, sine nærmeste eller på en mindre gruppe personer eller et miljø som mottakeren selv er en del av. Det kan med andre ord ikke være for stor nærhet mellom innsamler og mottaker av pengene (eller en situasjon hvor det er grunn til å tro at mottakeren indirekte vil tilgodese seg selv, sine nærmeste eller det miljøet vedkommende er en del av). Innsamlinger til humanitære og allmennyttige formål faller utenfor, ikke bare når det er registrert i innsamlingsregisteret, men også i andre tilfeller. Skoleklasser som samler inn penger til turer vil eksempelvis ikke kunne rammes av et forbud mot tigging i sin kommune.

En kunstnerisk forestilling på offentlig sted som etterfølges av aktivt og pågående innsamlingsvirksomhet hvor den enkelte tilskuer avkreves penger vil ofte måtte anses som tigging. På samme måte vil pågående salg av relativt verdiløse gjenstander som ikke har noen tilknytning til noen alminnelig kommersiell virksomhet eller et humanitært eller allmennnyttig formål eller lignende omfattes av tiggerbergrepet.

Politilova § 30 setter straff med bøter eller fengsel inntil tre måneder for den som overtrer bestemmelser gitt i medhold av § 14. Politidistriktene må ha retningslinjer om håndhevingspraksis for å sikre en lik reaksjonspraksis.»

Ved regulering av tigging er det ein føresetnad om at vilkåra går fram av føresegna i den lokale politivedtekta.

§ 2-5. Farleg eller skremmande verksemd

På, ut over eller like attmed offentlig stad er det forbode:

1. å skyte med gevær eller anna skytevåpen, under dette paintball, softgun, boge, sprettert o.l.
2. å brenne av krut, fyrverkeri eller eksplosive stoff utan at politiet har gjeve løyve. Det er ikkje eit slikt krav om løyve for godkjent fyrverkeri som skal nyttast i tidsrommet 31. desember kl. 18.00 til 1. januar kl. 02.00.
3. å kaste eller sleppe stein, snøball eller anna som kan vere til skade eller ulempe for dei som ferdast der.

Merknad

Med samtykke frå politiet kan kravet om å henta inn løyvet til politiet fråvikast i lokal politivedtekt når det gjeld oppskyting av godkjent fyrverkeri på nyttårssafta. Føresegna er teke inn på bakgrunn av vedvarande praksis frå ei rekke kommunar.

Bruk av fyrverkeri i tett busetnad, nær tørr skog eller andre brannfarlege omgivnader er ikkje tillate utan at løyve frå brannsjefen også ligg føre, jf. forskrift av 15. desember 2002 nr. 922 om handtering av eksplosjonsfarleg stoff § 2-10. Utanfor slike område blir det lagt til grunn at det er tilstrekkeleg med løyvet frå politiet.

Lokal brannmyndigheit kan i alle tilfelle, gjennom eigne heimlar eller med heimel i eige lovverk, leggja ned forbod om bruk av krut, fyrverkeri eller eksplosive stoff. Det blir vist til at bruk av krut, fyrverkeri eller eksplosive stoff i alle tilfelle må skje innanfor ramma av brann- og eksplosjonsvernlova av 14. juni 2002 nr. 20.

Tidlegare andre ledd i normalpolitivedtekt av 1996 om å bere våpen på offentleg stad er teken ut, då tilhøvet blir regulert av strl. (straffelova 20. mai 2005 nr. 28) § 189.

KAPITTEL 3. SIKRING AV FERDSLÅ

§ 3-1. Hindringar

På eller ut over offentleg stad er det forbode å plassere eller montere noko som kan vere til hinder eller ulempe for ferdsle eller som hindrar fri sikt til trafikkskilt o.l.

Markiser eller anna som henger utover fortau, skal på det lågaste vere minst 2,5 meter over bakken.

Merknad

Veglova (21. juni 1963 nr. 23) §§ 30, 31 og 33 har føresegner om plassering av byggverk, innretningar, reklameskilt o.l., og reglar om fjerning av busker og vegetasjon langs offentlege vegar. Plan- og bygningslova (27. juni 2008 nr. 71) § 30-3 regulerer åtgangen til skilt- og reklameinnretningar, i det vesentlege basert på omsyn av estetisk karakter. Det kan vere behov for å supplere føresegnene slik at det blir lagt til rette for ein raskare reaksjon, då behandlingstida for fjerning av ulovlege oppsette skilt etter plan- og bygningslova § 32-7 eller tvangsfullbyrdslova (26. juni 1992 nr. 86) kan vere lang. Dette gjeld særleg der framkomelegheiten eller sikta er hindra eller der skiltet representerer ein fare for skade på person eller eigedom.

Grensa for hogda er ikkje absolutt og kan tilpassast lokale tilhøve og har samanheng med at det er tillate å sykla på fortau.

Endring av føresegna er av språkleg karakter og inneberer ingen realitetsendring av tidlegare normalpolitivedtekt § 6.

§ 3-2. Dyr

Det er forbode å la husdyr gå laus på eller ved offentleg stad utan forsvarleg tilsyn.

Merknad

Føresegna supplerer beitelova (16. juni 1961 nr. 12) § 6 som set forbod mot å la husdyr gå laus på områder dei ikkje har åtgang til. Lova kan likevel ikkje tolkast som eit forbod mot å la husdyr opphalda seg på offentleg stad, slik at det er behov for å behalde føresegna i den nye normalpolitivedtekta. Kommunane bør likevel vurdere føresegna nærmare, m.a. kan det vere grunn til å la den gjelde i bestemte strøk. Framleis møter ein husdyr ved eller på offentleg veg e.l. fleire stader. Vidare blir det vist til veglova (21. juni 1963 nr. 23) §§ 44 og 48 om gjerde mot offentleg veg og grind eller ferist på offentleg veg.

Regulering av tilhøve knytt til hundehald må gjerast i medhald av hundelova (4. juli 2003 nr. 74) og kan såleis ikkje regulast i lokal politivedtekt. Ei slik regulering må bli gitt i kommunal forskrift om hundehald. Tidlegare føresegner i normalpolitivedtekt om farlige hundar, bandtvang, sal og avliving blei den 31. desember 2003 oppheva i den enkelte kommune sj politivedtekt som følgje av ny hundelov (4. juli 2003 nr. 74). Sjå hundelova § 32 jf. politilova (4. august 1995 nr. 53) § 14, fyrste ledd nr. 1, andre punktum.

Det er ikkje heimel til å stadfesta pålegg om å fjerna dyreekskrement, sjå merknad til § 5-1.

Andre ledd om sirkusdyr eller ville dyr er ikkje vidareført då den ikkje lenger blir sett på som relevant.

§ 3-3. Aktivitetar

Politiet kan forby kvar einaste form for sport, leik eller spel på bestemt offentleg stad når dette er påkravd av omsyn til ferdsla eller den alminnelege orden.

Merknad

Eit slikt føresegn kan delvis gå inn under ramma til vegtrafikklova (18. juni 1965), men praktiske grunnar og omsynet til den alminnelege handhevinga av orden tilseier at politiet bør ha kompetanse til å gje slike føresegner, forankra i reint lokale tilhøve.

Vidare blir det vist til friluftsløva (28. juni 1957 nr. 16), særleg § 2 om den frie ferdsleretten i utmark og dei avgrensingane som kan påleggjast av grunneigar og kommunen.

At eit forbod gjeld på bestemt offentleg stad betyr at forbodet ikkje skal bli gitt generelt, men at det må gjerast ei konkret vurdering av tilhøvet på den enkelte stad. Det er ikkje heimel i politivedtekt for å leggja ned generelle forbod mot nemnde aktivitetar på offentleg stad.

Føresegna er i det vesentlege ei vidareføring av tidlegare normalpolitivedtekt § 7. Andre ledd har blitt teke ut då aktivitetane blir dekt av fyrste ledd.

§ 3-4. Ferdsel på islagt vatn eller sjø

Politiet kan av tryggleiksgrunnar forby eller gje regulerande føresegner for ferdsla på islagt vatn eller sjø.

Merknad

Føresegna er ei vidareføring av tidlegare normalpolitivedtekt § 14.

§ 3-5. Sperring av offentleg stad

Krev byggjearbeid e.l. at fortau, gate, veg eller et anna offentleg stad blir heilt eller delvis sperra for eit avgrensa tidsrom, lyt ein på førehand søkje løyve frå politiet, som kan setje nærare vilkår.

Merknad

Føresegna har ny overskrift og er ei vidareføring av tidlegare normalpolitivedtekt § 8.

§ 3-6. Byggjeverksemd mv.

Reising, riving eller reparasjon av bygning, graving eller anna arbeid på eller ut mot offentlig stad der det kan bli fare for ferdsla, skal på førehand meldast til politiet. Politiet kan fastsette korleis arbeidsstaden skal sperrast og krevje andre tryggleikstiltak til vern for publikum.

Merknad

Krav om sikringstiltak er heimla i plan- og bygningslova (27. juni 2008 nr. 71) § 28-2, men føresegna inneheld ikkje pålegg om meldeplikt til politiet. Veglova (21. juni 1963 nr. 23) § 57 forbyr graving, sprenging, trehogst og andre inngrep på offentlig veg eller innretning som høyrer til offentlig veg.

Føresegna har ny overskrift med oppdaterte lovtilvisingar og er ei vidareføring av tidlegare normalpolitivedtekt § 10.

§ 3-7. Sprengingsarbeid

Sprenging på eller like attmed offentlig stad skal på førehand meldast til politiet, som kan påby særlege tryggleikstiltak.

Merknad

Den som skal bruka eksplosjonsfarleg stoff må ha sertifikat eller godkjenning ut frå forskrift av 26. juni 2002 nr. 922 om eksplosjonsfarleg stoff § 10-1, jf. brann- og eksplosjonslova (14. juni 2002 nr. 20).

Føresegna er ei vidareføring av tidlegare normalpolitivedtekt § 9.

§ 3-8. Vedlikehald av bygning mv.

Ved vedlikehald av bygningar mv. på eller ut mot offentlig stad pliktar den ansvarlege for arbeidet med ein gong å setje opp avvisarar som gjer det tydeleg at det er farleg eller til ulempe å ferdast der.

Merknad

Plan- og bygningslova (27. juni 2008 nr. 71) § 28-2 inneheld naudsynte tryggleikskrav ved bygningsmessige arbeider generelt, medan § 28-5 gjeld sikringstiltak på areal som det ikkje er bygd på. Oppheising og nedfiring av varer og gjenstandar er ikkje nemnt i samband med bygningsarbeid. I den utstrekking det blir nytta arbeidstakarar, vil arbeidsmiljølova (17. juni 2005 nr. 62), særleg kapittel 4, koma til bruk.

Føresegna er ei vidareføring av tidlegare normalpolitivedtekt § 11.

§ 3-9. Fare for ras frå tak

Når det er fare for at snø eller is kan falle ned frå hustak mot offentlig stad, skal eigaren straks setje opp avvisarar som gjer det tydeleg at ferdsla er forbunde med fare eller ulempe, og snarast syte for at taket blir rydda.

Merknad

Det er sett på som naudsynt at huseigar har ei slik plikt, då han er den nærmaste til å forhindra snøras e.l. som kan forårsake skade. Det blir vist til Høgsteretts avgjerd frå 1959 (Rt-1959-578), der ein huseigar blei dømd for brot på Oslo kommunes politivedtekt § 25 om oppsetting av avvisarar mot snøras.

Kommunen kan, dersom den finn det påkravd, setje ein frist for når taket skal vere rydda. Ein slik regel har blant anna vore stadfesta i politivedtekt for Oslo, Tromsø og Kristiansund: «Avvisere skal fjernes senest etter 7 dager med mindre eieren kan dokumentere lenger ventetid på rekvirert bistand til takrydding».

Føresegna er ei vidareføring av tidlegare normalpolitivedtekt § 12.

§ 3-10. Fjerning av sperrar

Avsperringar, avvisarar og liknande innretningar blir fjerna når det arbeid som er nemnt i §§ 3-6, 3-7 og 3-8 er utført, eller faren eller ulempe som er nemnt i § 3-9 ikkje lenger er til stades.

Merknad

Føresegna er ei vidareføring av tidlegare normalpolitivedtekt § 13.

KAPITTEL 4. REINHOLD PÅ OFFENTLEG STAD

§ 4-1. Reingjering av lys- og luftegraver

Eigar av hus eller grunn mot offentleg stad pliktar å sørgje for reingjering av lys- og luftegraver som er i beinveges nærleik til eigedomen.

Reinhaldet skal gjerast slik at det blir til minst mogleg ulempe.

Kloakksluk må ved reinhald ikkje tilførast oppsop e.l.

Merknad

Føresegna er ei vidareføring av tidlegare normalpolitivedtekt § 15, forutan dei plikter som krev dokumentert lokal sedvane. Desse er no samla i normalpolitivedtekt § 4-4.

§ 4-2. Rydding av snø etter ras frå tak

Eigar av hus eller grunn mot offentleg stad pliktar etter ras frå tak å rydde fortauet utanfor eigedomen for snø og is.

Merknad

Føresegna er ei vidareføring av tidlegare normalpolitivedtekt § 16, forutan dei plikter som krev dokumentert lokal sedvane. Desse er no samla i normalpolitivedtekt § 4-4.

§ 4-3. Avlaup for vatn

Eigar av hus eller grunn mot offentleg stad skal sørgje for at avlaup for vatn i fortau, rennestein, grøft e.l. blir haldt open.

§ 4-4. Plikta eigaren har i samsvar med lokalt etablert sedvane til reinhald m.m. av fortau (må gå ut frå lokal sedvane)

Eigar av hus eller grunn, jf. § 1-2, mot offentleg stad pliktar å:

1. sørgje for reinhald av fortau og rennestein
2. rydde fortauet for snø etter snøfall
3. strø fortau når det er glatt

Føresegna gjeld berre fortau i beinveges nærleik til eigedomen.

Merknad

Føresegna er ny og gjeld berre dei plikter som kan påleggjast på grunnlag av ei allereie etablert lokal sedvane. Det er meint å synleggjere at kommunen ikkje kan ta inn føresegna i si politivedtekt utan at slik sedvane er dokumentert.

Kommunen må dokumentere ovanfor Politidirektoratet at det fins ein lokal sedvane for den enkelte plikta som ein ynskjer stadfesta, jf. politilova § 14 nr. 2. For kommunar som har ei lokalt etablert sedvane, vil plikta og avgrensinga av området der plikta gjeld, som regel kome fram av gjeldande politivedtekt for kommunen. Det er ikkje anledning til å utvide verkeområdet til plikta.

KAPITTEL 5. HINDRE FORSØPLING OG TILGRISING

§ 5-1. Hindre forsøpling og tilgrising

På, ut over eller i beinveges nærleik til offentleg stad er det forbode:

1. å kaste avfall, under dette glas, flasker, spikar, papir, tyggjegummi og tobakksprodukt
2. å grise til med måling, tusj, sprayprodukt e.l. på overflate mot offentleg stad, under dette på eller ved bygning, gate, veg, park, anlegg, innretningar og transportmiddel
3. å henge opp kunngjeringar, plakatar e.l., utan tillating frå politiet. Dette gjeld ikkje oppslag på tavler e.l. som er godkjent av kommunen til slikt bruk, eller oppslag på eigedom om forhold som berre vedkjem eigendomen eller næringsverksemd til dei som disponerer eigendomen.

Det er forbode å rive, skade eller skjemme oppslag som er lovleg sett opp.

Oppslag skal fjernast når dei er forelda.

4. å urinere utandørs i tettbygd strøk eller på stader der det kan verke sjenerande på andre.

Merknad

Veglova (21. juni 1963 nr. 23) § 57 nr. 3 set forbod mot t.d. å kaste søppel på og ved offentleg veg. Vidare inneheld forureiningslova (13. mars 1981 nr. 6) § 28 eit totalforbod mot å tømme, leggje frå seg, oppbevare eller transportere avfall på slik måte at det kan verke skjemmande eller vere til skade eller ulempe for miljøet. Politivedtektene bør kunne innehalde praktisk viktige reglar med sikte på å oppretthalde eit godt lokalmiljø. Politivedtektene bør til dømes kunne forby flaskeknusing og plakatar utan at det er naudsynt å gå inn på forholdet til annan lovgjeving.

Bakgrunnen for nr. 2 er omfattande tilgrising i form av «tagging», skjemmande plakatklistring o.l., som folk på visse stader dagleg blir utsett for.

Føresegner om fjerning av hundeeskrement må regulerast i medhald av hundelova (4. juli 2003 nr. 74) og kan såleis ikkje bli teke inn i lokal politivedtekt. Ei slik regulering må bli gitt i kommunal forskrift om hundehald.

§ 5-2. Rydding ved kiosksal, arrangement o.l.

Den som driv med sal frå kiosk, uteservering, gatesal eller anna liknande næringsverksemd på eller ut mot offentleg stad, skal sørgje for at området ikkje blir skjemt eller skitna til av verksemda, og pliktar å sørgje for at det blir satt opp tilstrekkeleg tal med korgar for avfall. Rett etter stengjetid pliktar verksemda å rydde området og fjerne avfall som skyldast aktivitetar frå verksemda.

Den som arrangerer tilstelling på offentleg stad, skal sørgje for at papir og anna avfall blir fjerna etter arrangementet.

Merknad

Fullmaktsregelen i politilov § 14 byggjer m.a. på at politivedtektene ikkje bør regulere tilhøve som er uttømmende regulert i eller i medhald av annan lovgjeving, eller der andre styresmakter har overteke det faglege ansvar. Praksis har likevel ikkje vore heilt konsekvent.

Det finst i dag føresegner i fleire lover som set forbod mot ulike typar av forsøpling og tilgrising, m.a. i forureiningslova (13. mars 1981 nr. 6) § 28 og veglova (21. juni 1963 nr. 23) § 57 nr. 3. Desse spreidde føresegnene er primært knytt til visse føremål, og ein har kome til at politivedtektene bør kunne innehalde ein særskilt heimel for å kunne gje praktisk viktige reglar med sikte på å sikre eit godt lokalmiljø, utan at det er naudsynt å gå inn på tilhøvet til anna lovgjeving.

Innholdet er ei vidareføring av tidlegare normalpolitivedtekt § 20. Føresegna har ny tittel og det er tilført ei setning i fyrste ledd om rydding etter verksemdas stengjetid. Føresegna gjeld òg omreisande verksemd.

KAPITTEL 6. OFFENTLEGE ANLEGG

§ 6-1. Kyrkjegard og gravplass

På kyrkjegard og gravplass er det forbode å sykle, ake, drive sport, leik eller anna som ikkje sømer seg der.

Det er forbode å trengje seg inn på kyrkjegard når den er stengd for besøk.

Merknad

Tredje ledd om laus hund på kyrkjegard er tatt ut, då det ikkje lenger er heimel i politilova § 14 for å regulere tilhøve knytt til hund og hundehald i politivedtekta.

Åtferd på gravplass er òg regulert i forskrift til lov om gravplassar, kremasjon og gravferd av 10. januar 1997 nr. 16. Straffelova (20. mai 2005 nr. 28) § 268 vil under visse omstende kunne brukast mot personar som treng seg inn på kyrkjegard eller gravplass.

KAPITTEL 7. ARRANGEMENT PÅ OFFENTLEG STAD

§ 7-1. Søknaplsikt for arrangement på offentleg stad

Den som på offentleg stad vil lage til arrangement som hovudsakleg er av underhaldande, kunstnarisk, selskapeleg eller kommersielt slag, òg som har ein storleik som vil føre til behov for omfattande reguleringar av ferdsla eller vakthald, må søkje om dette innan ein frist som politiet set.

Politolova § 11 gjeld tilsvarande.

Merknad

Åtgang til demonstrasjonar, opptog, møter, stand e.l. er regulert i politilova § 11. Dette er arrangement som fell inn under åtgangen til ytringsfridomen og som i sin heilskap fell utanfor rammene av politilova § 14. Det ligg difor ikkje føre heimel for å regulere slike arrangement i lokal politivedtekt.

§ 7-2. Meldeplikt for allment tilgjengelege arrangement

Den som vil halde eit arrangement som er allment tilgjengeleg, må i god tid forut for arrangementet sende melding til politiet, når arrangementets art eller storleik gjer det sannsynleg at politioppsyn blir naudsynt av omsyn til ro og orden eller avvikling av trafikken. Dette gjeld også når arrangementet ikkje skjer på offentleg stad.

Meldeplikta gjeld òg samankomst eller tilstelling som hovudsakleg er av selskapeleg eller underhaldande art for medlem av ei foreining e.l. samanslutning.

Politolova § 11 gjeld tilsvarande.

Merknad

Sjå merknad til § 7-1.

Føresegnene gjeld arrangement og samankomstar, og blir sett på som eit tillegg til politilova § 11 (arrangement på offentleg stad mv.). Meldeplikta kan ved kommunal politivedtekt utvidast til også å omfatte arrangement med allment tilgjenge på privat område eller tilsvarande, når vilkåra i lova elles er til stades.

Meldinga skal til vanleg vere skriftleg og leverast i god tid på førehand og innehalde opplysningar om føremålet med arrangementet, omfanget, den ansvarlege arrangør, tidspunkt, avviklingsstaden, avviklingstidspunkt og dei ordenstiltak arrangøren vil setje i verk, t.d. oppretting av ordensvern, jf. politilova § 11, andre ledd.

Når det gjeld større arrangement, slik som sportsstemner, større konsertar, festivalar, messer, karneval o.l., kan kommunen fastsetje at søknadsplikta skal oppretthaldast, med føresetnad om at vilkåra etter politilova § 14 nr. 4 ligg føre.

§ 7-3. Offentleg arrangement som barn har tilgang til

Barn under 15 år har ikkje åtgang til offentlig allment tilgjengeleg tilstelling utan at dei er i følgje med foreldre eller andre føresette.

Politiet kan gje dispensasjon ved tilstellingar som arrangeras spesielt for barn og unge under 18 år.

Merknad

Føresegna er flytta frå tidlegare normalpolitivedtekt kapittel IX om barn (§ 28).

Aldersgrensa blei satt for å harmonisere med aldersgrensa i politilova § 13, jf. ot.prp. nr. 22 (1994-1995). Ein føresetnad for endring av aldersgrensa er at det skjer ei lovendring i politilova.

Føremålet med føresegna er omsynet til varetaking av barn under 15 år ved arrangement som er opne for alle aldersgrupper. Medan politilova § 13 skal vareta barn på offentlig stad etter kl. 22.00, blir åtgangen til arrangement for barn her regulert utan ei tidsavgrensing.

Det blir vist til alkohollovgevinga når det kjem til arrangement med alkoholservering.

KAPITTEL 8. PANTELÅNARVERKSEMD

§ 8-1. Pantelånarverksemd

Den som har fått løyve til å drive pantelånarverksemd skal føre protokoll, autorisert av politiet, over alle lån og kjøp. Politiet kan setja nærare vilkår for verksemda.

Merknad

Politiets kontroll med pantelånarverksemd går fram av politilova § 14 fyrste ledd nr. 7. Føresegna var ikkje tatt inn i normalpolitivedtekta av 1996, då det blei antekt at pantelånarverksemd gjekk inn under lov om finansieringsverksemd av 10. juni 1988 (oppheva i lov av 22. desember 1999 nr. 105). I likskap med brukthandlarar søkjas pantelånarar utnytta til omsetjing av tjuvegods. For å motverke dette, blir det stilt krav om at pantelånarar fører protokoll over det gods dei tek inn og at politiet kan utføre rutinemessig kontroll med protokollane og gjenstandane. Det går fram av førearbeida til politilova, ot.prp. nr.22 (1994-1995) at politilova § 14 nr. 7 tek sikte på å bevare ein lovheimla åtgang til å gi forskrift for kontroll med pantelånarar av liknande innhald som forskrift etter handelslova (no brukthandellova).

KAPITTEL 9. YMSE FØRESEGNAR

§ 9-1. Forsøming av plikt

Forsømer nokon å utføre det vedkomande har plikt til etter vedtektene eller etter pålegg gjeve med heimel i denne, kan politiet la det utførast på vedkomandes kostnad.

§ 9-2. Straff

Brot på føresegner gjevne i vedtekta eller pålegg gitt i medhald av vedtekta, straffast etter politilova § 30 nr. 4, om ikkje tilhøvet kjem inn under eit strengare straffepåbod.

§ 9-3. Kommunal handheving

Kommunen kan handheve følgjande føresegner tatt inn i normalpolitivedtekta:

- § 3-1 Hindringar (kommunal handheving etter denne paragraf er avgrensa til gjenstandar e.l. på eller utover fortau.
- § 3-9 Fare for ras frå tak
- § 3-10 Fjerning av sperrer når arbeidet er ferdig/faren er over
- § 4-1 Reingjering av lys- og luftegraver
- § 4-2 Rydding av snø etter ras frå tak

- § 4-3 Avlaup for vatn
§ 4-4 Plikta eigaren har til reinhald m.m. av fortau (må gå ut frå lokal sedvane)
§ 5-1 Hindre forsøpling og tilgrising
§ 5-2 Rydding ved kiosksal, arrangement o.l.

Kan handhevas av () kommune med heimel i forskrift av 19. juni 2012 nr. 600 om kommunal handheving av politivedtekter, jf. politilova § 14 tredje ledd. () kommune kan ved brot på desse føresegnene også ilegga gebyr for brotet.

Merknad

Føresegna krev at kommunal handheving er teke avgjersle om av kommunen i samråd med politiet.

Ved lovendring av 19. juni 2010 fekk politilova § 14 eit nytt tredje ledd, som gir kommunen tilgang til å ta inn eit føresegn om at kommunen kan handheve nærmare bestemte føresegner i politivedtekta – kommunal handheving. Nærmare føresegner går fram av forskrift av 19. juni 2012 nr. 600 om kommunal handheving av vedtekter. Klage over gebyr frå kommunen for brot på føresegn nemnt i denne paragraf, blir sendt til kommunen, jf. forskrift om kommunal handheving av politivedtekt § 8.

Åtgangen kommunen har til å handheve brot på angitt føresegner i politivedtekta, kjem i tillegg til handhevingsmyndigheita til politiet. Det blir understreka at den som bryt desse føresegnene, ikkje risikerer dobbeltstraff. Dette inneber at dersom politiet har gitt vedkomande eit førelegg, kan ikkje kommunen gje same person gebyr for same brot, og omvendt.

§ 9-4. Iverksetjing

Denne vedtekt trer i kraft 1 månad etter at den er stadfesta av Politidirektoratet.

Frå same tid opphevast forskrift av (dd-mm-åå) nr. () om politivedtekt for () kommune, (fylke).